

Initiativärende. Juridisk bedömning av upphandlings- policy

Att ställa krav i upphandling på att leverantörer ska vara bundna av kollektivavtal är inte möjligt. Ett sådant krav skulle strida mot lagen om offentlig upphandling. Sociala krav i enlighet med villkor som finns i kollektivavtal kan ställas. De grundläggande principerna som uttrycks i lagen om offentlig upphandling ska uppfyllas vid formulering av krav och kontraktvillkor såsom likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Konkurrensverket gav Andrea Sundstrand, docent vid Stockholms universitet i uppdrag att utreda möjligheterna att ställa krav på kollektivavtal vid offentliga upphandlingar. Rapport, ”Kollektivavtal och kollektivavtalsvillkor i upphandling”, Andrea Sundstrand, Konkurrensverkets uppdragsforskning 2015:2”.

Av rapporten framgår att det inte är möjligt att ställa krav på att företagen ska ha kollektivavtal men att det däremot är möjligt att ställa krav på att företagen uppfyller vissa villkor i kollektivavtalen. Rapporten hänvisar bland annat till SOU 2014:51, ”Nya regler om upphandling” till stöd för detta. Rapporten hänvisar bland annat till Kammarrätten i Stockholms avgörande 1995. Rapporten hänvisar vidare till att krav på kollektivanslutning skulle strida mot proportionalitetsprincipen samt även principerna om icke-diskriminering och likabehandling. Rapporten nämner även att det skulle vara problematiskt med hänsyn till föreningsfriheten.

Regeringen tillsatte i slutet av 2014 en utredning med uppdrag att analysera hur uttryckliga krav på villkor enligt kollektivavtal kan föras in i kommande upphandlingslagar. Utredningen om upphandling och villkor enligt

kollektivavtal som leds av Niklas Bruun har lämnat ett delbetänkande den 1 september 2015, SOU 2015:78 och ett slutbetänkande den 1 mars 2016, SOU 2016:15. Lagstiftning avseende krav på villkor enligt kollektivavtal har vid dags dato inte införts i upphandlingslagarna.